

arallegim

ELS LLIBRES
I LES COSESIGNASI
ARAGAY“La mediocritat
està sobrevalorada”

Quim Curbet, editor, escriptor i fotògraf, va dedicar l'estiu a resseguir el curs del Ter, un riu modest i feiner, l'aigua del qual diuen que triga trenta hores a fer tot el recorregut fins al mar. Ell va trigar força més temps, de Sant Joan a la Mercè. El dia que va passar per Torelló, a la placeta del pont va trobar-hi una pancarta fabulosa: “La mediocritat està sobrevalorada”. Una troballa així no la fa qualsevol. És un cop de sort. Sempre que tinguem clar que, per sort, la sort la tenen els que la busquen. M'agradaria saber qui ho va escriure, això, i per què. Tinc prou motius concrets, amb noms i cognoms, per estar-hi d'acord. I suposo que Quim Curbet també.

El paisatge humà (amb pancartes incloses), i la natura modelada pels homes amb l'ajut de l'aigua que corre avall, són la primera matèria del llibre *El Ter: crònica d'un riu* (Fundació Valvi). Des d'Ulldeter i Setcases fins a l'Estartit (Es Ter Petit), aquest curs d'aigua, l'arrel etimològica del qual ve de *tè*, que en bretó vol dir *riu*, baixa en paral·lel a una ruta de dos-cents quilòmetres que es pot fer a peu o en bicicleta. En Quim, que em sembla que és més de lletres que de cames, va triar el cotxe. Les seves eines les porta sempre a sobre: mirada i memòria.

Ara ha fet 50 anys del transvasament del Ter, inaugurat per l'inafaust general Franco el 2 de juliol de 1966: un aqueducte subterrani de 56 quilòmetres que va tardar sis

PERE TORDERA

L'ÚLTIM LLIBRE
DE QUIM CURBET,
'EL TER: CRÒNICA
D'UN RIU', ÉS DE
LECTURA OBLIGADA

anys a construir-se, per iniciativa de l'alcalde barceloní Porcioles i amb ajut nord-americà. “Un 70% del cabal del Ter acaba a les aixetes de gran part de la població catalana. Em pregunto si la majoria saben d'on prové l'aigua i quin viatge ha fet fins a la pica de la cuina o la tassa del seu vàter, o si fan com els soldats mongols [vinguts de l'estepa profunda, al final de la Segona Guerra Mundial van entrar amb l'Exèrcit Roig a Alemanya: com a

botí s'enduien les aixetes], que es pensaven que rajava per art de màgia o per dret de conquesta”.

Per als ignorants mongols catalans, tan vulnerables a la mediocritat i a l'oblit, aquest llibre és de lectura obligada. És un llibre de natura i d'història, que va de la muntanya al mar, de la pura subsistència pagesa –a partir del XIX esquitxada de modernitat elèctrica– a la civilització emporitana, allí on “es plantà la primera vinya, es fundà el primer santuari del país, dedicat al deu Asclepi, i també fou el primer lloc de Catalunya on es va encunyar moneda”. És un llibre que regalima vida, que convida a nedar en les aigües tèrboles d'un passat sempre per redescobrir i d'un present... líquid, oi, enyorat Bauman? ♦♦

ELS MÉS VENUTS

CATALÀ

FICCIÓ

[1] La senyora Stendhal

RAFEL NADAL
Columna
304 pàgines i 18,50 € 1/2

[2] Argelagues

GEMMA RUIZ
Proa
288 pàgines i 18,50 € 2/19

[3] Tu no ets una mare...

ANGELIKA SCHROBSDORFF
La Campana
620 pàgines i 23,95 € 5/9

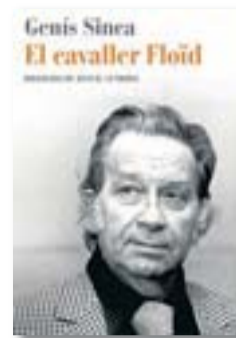
[4] Wonder

RJ. PALACIO
La Campana
420 pàgines i 14 € 4/227

[5] El laberint dels...

CARLOS RUIZ ZAFÓN
Columna
928 pàgines i 23,90 € 3/11

NO-FICCIÓ

[1] El cavaller Floïd

GENÍS SINEU
Proa
618 pàgines i 20 € -/2

[2] Els secrets que mai...

ALBERT ESPINOSA
Rosa dels Vents
386 pàgines i 15,90 € 1/15

[3] La màgia de l'ordre

MARIE KONDO
Ara Llibres
208 pàgines i 14,90 € 4/66

[4] Nacionalisme...

JOAN-LLUÍS MARFANY
Edicions 62
960 pàgines i 25 € -/2

[5] Destrossa aquest diari

KERI SMITH
Columna
224 pàgines i 9,95 € 8/114

CASTELLÀ

FICCIÓ

[1] Tres veces tú

FEDERICO MOCCIA
Planeta
624 pàgines i 18,90 € -/1

[2] El laberinto de los...

CARLOS RUIZ ZAFÓN
Planeta
928 pàgines i 23,90 € 1/11

[3] Patria

FERNANDO ARAMBURU
Tusquets
648 pàgines i 22,90 € 3/21

[4] Todo esto te daré

DOLORES REDONDO
Planeta
550 pàgines i 21,90 € 2/13

[5] Los herederos de la...

ILDEFONSO FALCONES
Grijalbo
896 pàgines i 22,90 € 4/22

NO-FICCIÓ

[1] La magia del orden

MARIE KONDO
Aguilar
304 pàgines i 14,90 € 1/73

[2] Hygge. La felicidad...

MEIK WIKING
Libros Cúpula
290 pàgines i 27 € 7/3

[3] El poder del ahora

ECKHART TOLLE
Gaia
220 pàgines i 10 € 3/391

[4] Homo Deus

YUVAL NOAH HARARI
Debate
528 pàgines i 23,90 € -/17

[5] Sabores de siempre

KARLOS ARGUIÑANO
Planeta
496 pàgines i 22,90 € 4/12

Rànquing setmanal del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura
Posició setmana anterior / Setmanes en el mercat

UN TAST
DE CATALÀALBERT PLA
NUALART“La neu cobreix la muntanya
amagant els camins”

Les pàgines de la gramàtica de l'IEC (GLC) dedicades a la sintaxi del gerundi (p. 1211-1219) mostren com és de difícil establir la frontera *acceptable / no acceptable* (la GLC defuig el binomi *correcte / incorrecte*) en aquest tipus de construccions. Amb el perill, evident, que s'acabin evitant gerundis que no només són bons sinó, sovint, també la manera més clara, àgil i fins i tot poètica de dir el que es vol dir.

Sembla clar que a “La neu cobreix la muntanya fent créixer el perill d'allaus” hi ha un gerundi inacceptable. Cal dir “...i fa créixer el perill d'allaus”. Per què? Perquè la neu fa créixer el perill com a conseqüència de cobrir la muntanya, i el no acceptable gerundi copulatiu es dona quan, encara que hi hagi simultaneïtat (de fet, el perill creix al mateix

temps que cau la neu), el gerundi és una conseqüència del que expressa el verb principal.

Però en la frase del títol també sembla que “amagant els camins” sigui una conseqüència de “cobreix la muntanya” i, en canvi, aquest gerundi la intuïció el veu acceptable i la GLC també. La clau és el fort lligam semàntic –d'identitat total o parcial– entre els verbs *cobrir* (la muntanya) i *amagar* (els camins), que permet veure “amagant” com una ampliació o una explicació de

“cobreix”. Per contra, no hi ha cap lligam semàntic entre *cobrir* (la muntanya) i *fer créixer* (el perill).

I fixem-nos que en aquest cas no ens serveix el truc que s'explica en algunes classes de català: “Si poses el gerundi al davant i la frase sona bé, és que és bo”. La frase “Amagant els camins, la neu cobreix la muntanya” sona igual de malament que “Fent créixer el risc d'allaus, la neu cobreix la muntanya”.

La GLC ho deixa clar quan diu que exemples com aquest “mostren que un adjunt oracional de gerundi en posició necessàriament final no sempre és mal format”. I és que per fer un bon ús de la llengua, sense ser lingüista, val més educar la intuïció (i refiar-se'n) –per exemple, llegint bona literatura– que aplicar mecànicament receptes gramaticals. ♦♦

PER FER UN BON ÚS DE
LA LLENGUA VAL MÉS
EDUCAR LA INTUÏCIÓ
QUE APLICAR RECEPTES
GRAMATICALS